

Inleiding; het geloof, uit de Hebreeën-brief.

Wij hebben geen zwijgende God. We kunnen niet zeggen: Van God weten we niets. Hij heeft nooit tot ons gesproken, en Zich nooit aan ons bekend gemaakt. Al begrijpen wij God niet, wij kunnen Hem kennen, want God heeft Zich op vele wijzen door middel van de profeten geopenbaard.

In de laatste tijd, na Christus' verschijning op aarde, heeft God Zich volledig uitgesproken door Zijn Zoon. Wij kunnen ons nu niet meer verontschuldigen, want God heeft tot ons allen gesproken. Hij heeft Zich aan ons in Christus bekend gemaakt. "Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien". Onze grote Verlosser, Jezus Christus, moet de vaste grond zijn van ons geloofsleven.

De schrijver van de Hebreeën-brief waarschuwde sterk tegen de zonde van het leven bij de zichtbare dingen. In hoofdstuk 11 wordt het geloof omschreven als 'een vaste grond der dingen die men hoopt, een bewijs van zaken die men niet ziet'. Dat is geen dogmatische definitie van het geloof in het algemeen, maar hier wordt het geloof zichtbaar in zijn vastheid, het zich richten op de toekomst, het houdt de onzichtbare dingen vast, het ontwikkelt de grootste kracht in de zichtbare wereld omdat de onzichtbare wereld haar beheerst. Deze centrale gedachte vind je terug in al de voorbeelden uit het oude en nieuwe Testament. Zij spreken ons aan in vermaning en bemoediging, al zijn ze al lang gestorven.

Door datzelfde geloof verstaan wij dat de wereld waarin wij leven ontstaan is door het spreken van God. Zodat wij weten dat de zichtbare dingen ontstaan zijn uit de onzichtbare dingen.

Abel bracht een beter offer dan Kaïn, hij zocht niet zichzelf maar God. Abel offerde door het geloof, en de Heere liet merken dat Hij dat offer aannam. In dat offer nam Hij Abel aan, persoon en offer houden nauw verband met elkaar.

Enoch was een man die wandelde met God. Nu moeten wij niet denken dat Enoch een soort kluizenaar was die buiten het leven stond. "Hij gewon zonen en dochters". Maar het voornaamste was zijn onzichtbare wandel met God door het geloof. Enoch is een pand dat degenen die met God wandelen door een waarachtig geloof, hun einde vinden in het hemelse Heiligdom. Niet de zichtbare dood, maar het nu nog onzichtbare Hemelleven is het einde.

Het is onmogelijk zonder geloof God te behagen, het geloof is noodzakelijk. Het is toch dwaasheid om tot God te gaan terwijl wij Hem niet vertrouwen.

Noach zou nooit uit het gericht gered zijn als hij niet had geleefd bij de onzichtbare dingen. Hij hield zich vast aan Gods Woord en liet zich niet van de wijs brengen door de spot van mensen. Hij vreesde Gods Woord meer dan het hoongelach van mensen. Noach heeft door zijn geloof de wereld veroordeeld.

Abraham moest het onzekere van het niet-zien nemen voor het zekere van het zien. Zó is Abraham een vader van alle gelovigen geworden. Telkens wanneer er een belofte vervuld was, werd die vervulling opnieuw een belofte. Hij kwam boven het geloof niet uit. Het merkwaardige is dat de belofte steeds rijker inhoud krijgt. Zó rijk, dat ze tijdens het leven van Abraham niet vervuld kon worden. Zo houdt God het heft in handen. Hij spreekt niet alleen de belofte uit, maar bepaalt ook de inhoud en het tijdstip waarop zij vervuld zal worden.

Wij moeten nooit vergeten dat Gods heilsweg inderdaad de weg van God is en niet van mensen. Daarom stijgt het alles uit boven wat bij mensen mogelijk is. Eerst maakt Hij het donker om het licht te kunnen maken. Eerst snijdt Hij alle natuurlijke mogelijkheden af, om ons te laten zien wat er bij God mogelijk is. Twee kinderloze oude mensen gaan door de wereld alleen met de belofte van God. Eerst heeft Sara gelachen in ongeloof, zij dacht alleen aan de mogelijkheden van de natuur. Later hield zij zich vast aan de God van het onzichtbare woord. "God heeft mij een lachen gemaakt; al wie het hoort zal met mij lachen". De volle vervulling hebben deze mensen nooit gezien, maar vanuit de verte hebben zij die belofte-vervulling begroet en omhelsd.

Het kapitaal van de erfenis lag in de Hemel, maar ze genoten hier al door het geloof van de rente hier op aarde. Daarom hadden ze geen behoefte om terug te keren, ze hadden op kritieke momenten in hun leven meer dan gelegenheid. Maar zij wensten niet terug te gaan, ze hadden ervaren dat het toegezegde vaderland beter was dan het verlaten vaderland.

Abraham had Izak ontvangen, het zaad van de belofte. God zegt tegen Abraham: Offer uw kind. Al het zichtbare waar Abraham op steunen kon werd weer weggenomen. Abraham weet door het geloof één ding: God zal Zijn belofte vervullen, al moet het dwars door het graf heen.

Izak zegende Jacob en Ezau door het geloof, niet naar zijn wil en de orde van het eerstgeboorterecht, maar naar de wil van God.

Jacob moest zijn zonen zegenen. Als hij uit zijn eigen hart had gezegd zou hij de kinderen van Rachel het beste hebben toegezegd. Maar nu was Juda, de zoon van Lea de uitverkorene. Dat kon alleen door het geloof.

Ook Jozef zag in geloof vooruit, naar de vervulling van de belofte, daar moesten zijn beenderen eenmaal rusten.

De ouders van Mozes hebben hun leven geriskeerd door aan farao's bevel ongehoorzaam te zijn.

Mozes had een prachtige toekomst als zoon van farao's dochter. Maar hij wilde liever met Gods volk smadelijk behandeld worden dan een tijdlang de vruchten van de zonde plukken. Hij zag door het geloof vooruitgang. De smaadheid die wij terwillen van Christus lijden blijkt een grotere rijkdom dan alle schatten van Egypte. Mozes geloofde, en trotseerde daardoor de toorn van farao, en geloofde God die hij niet kon zien. In het geloof worden de rollen omgedraaid. De zichtbare dingen leggen geen gewicht meer in de schaal, de onzichtbare dingen worden zichtbaar, reeel.

Toen de verderfengel rondging onder alle eerstgeboreren van Egypte, heeft Mozes door het geloof het Pascha gehouden.

Wanneer farao het volk verjaagt dan verdrinkt hij in diezelfde Rode Zee die voor het geloof een weg van heil en redding was.

Niet door menselijke macht, maar door het geloof zijn de muren van Jericho gevallen. Het geloof riskeert de spot van de wereld, legt eigen wijsheid het zwijgen op. "Het dwaze Gods is wijzer dan de mensen".

Rachab de hoer maakt ons diep beschaamd, wat wist zij eigenlijk van de Heere af? Zij wist alleen uit de verhalen van gasten dat de Israëlieten onder leiding stonden van een machtige God. Daarom ontving zij de verspieders met vrede, en is niet omgekomen met de ongehoorzame bevolking van Jericho.

Een hele stoet geloofsgetuigen verdringen zich voor ons oog.

Er zijn er die uit de nood en vervolging op wonderbaarlijke manier door het geloof gered zijn. Die voor de tijdelijke dood zijn bewaard. Dan zijn er gelovigen die in de vervolging door God niet zijn gered uit de klauwen van de tijdelijke dood. Zij wilden onder geen voorwaarde de aangeboden verlossing uit het lijden aannemen, omdat dat de verloochening van God inhield.

Hoe klein wij ons ook voelen bij deze geloofsgetuigen wat de kracht van hun geloof betreft, zij stonden bij ons nieuw-Testamentische gemeente achter wat de vervulling van de belofte betreft. Zij hebben niet letterlijk meegemaakt de komst van Christus in het vlees. Voor ons heeft God iets beters voorzien, Christus in het vlees, opdat degenen in het oude verbond zonder ons niet volmaakt zouden zijn.

In hoofdstuk 12 maken wij kennis met de typische zonde van de gemeente. Het was de zonde van slapheid, halfheid, inzinking en dreigende afval. Het kwaad lag niet in de vijandige buitenwereld, maar in het wankelmoedige en zondige hart van de gemeente.

Wij mogen het oog op onze Zaligmaker houden, Die ons is voorgegaan en overwonnen heeft. Als mens moest de Heere ook door het geloof overwinnen. Zó is Hij de overste Leidsman en Voleinder van het geloof. Ook onze Heere is er niet gekomen zonder moeite strijd en schande, tot de krans van de overwinning. Hij heeft de Hemelse heerlijkheid verlaten en heeft het kruis van de schande aanvaard. Maar Hij telde deze smaad niet, omdat Hij naar het eindpunt zag: De heerlijkheid aan de rechterhand van de Vader.

Wij moeten letten op het feit dat onze Heere het verzet van de zondaren tegen Zich verdragen heeft. Opdat wij niet bij het minste of geringste verzet van de wereld en de godsdienst omvallen en verflauwen in onze ziel. Wat wij te lijden hebben om Christus' wil is maar een kleinigheid vergeleken bij wat de Heere Zelf heeft geleden. Wij hebben al te snel medelijden met onszelf. Wij zijn geestelijk vaak zo kleinzerig. De grote ellende in ons leven is dat wij geen sterke weerstand bezitten in het geloof. Hoe snel bezwijken wij niet voor verzoeken? Hoe makkelijk ergeren we ons aan moeilijkheden? Hoe snel slaan we op de vlucht voor spot en smaad? Het minste duwtje is nodig of wij vallen. Hoe anders was het bij de overste Leidsman van het geloof, Die zelfs het smadelijke Kruis heeft verdragen?

Kastijding is genade, al is zij een moeilijke genade. Kastijding is winst met veel verlies. Kastijding is een pijnlijke vreugde. God slaat ons om ons bestwil. Als we dat vergeten hebben we geen kracht om de nood van het leven te dragen en te verwerken. De gemeente van de Hebreëen was dit vergeten. Zij zag alleen maar de verschrikkelijke mensen en omstandigheden, en daarvoor vluchtten zij. Laten we niet vergeten dat voor het geloof elke ellende die ons overkomt, door God gekwalificeerd wordt als kastijding, om ons op te voeden, te vormen. God laat ons niet aan ons lot over, maar Hij kastijdt, voedt op, behandelt ons niet als bastaarden voor wie Hij geen verantwoordelijke liefde voelt, maar als zonen. Acht deze genade niet klein. wij moeten onder de kastijding niet bezwijken, alsof God ons verlaten heeft. Integendeel, het is het bewijs dat de Vader veel zorg aan ons besteedt, aan ons geestelijk welzijn. Want wie de Heere liefheeft kastijdt Hij, Hij geselt elke zoon die Hij aanneemt. Zo doet een goede vader. Het is onmogelijk om zoon te zijn, en zonder kastijding te blijven. Let eens op onze aardse vaders, hoeveel te meer onze Hemelse Vader? De Vader der Geesten. Wat onze aardse vaders betreft gaat het om een korte opvoeding, Maar bij onze hemelse Vader gaat het om een voortdurende kastijding, opdat wij Zijn heiligheid deelachtig worden. Het is geen wonder dat dit doel niet zonder bloed en tranen gewerkt wordt.

De buitenkant van de kastijding is geen zaak van vreugde. Voor het vlees is het verre van aangenaam. Wie zich blijft verzetten tegen de kastijding van de Vader wordt niet geoefend, niet geheiligd en gelouterd, maar dreigt af te vallen door ergernis over de slagen en teleurstellingen. Maar wanneer wij door de beproevingen heen zien naar Hem die het kruis heeft verdragen en de schande veract, dan ervaren wij de genade van de kastijding. Dan mogen we door het geloof oprichten de trage handen, de slappe knieën. Om te vertroosten waarmee de Heere ons vertroost heeft.

Wij voeren vaak oorlog waar het vrede moest zijn. Wij viëren een valse vrede waar het oorlog moest zijn. Een onvruchtbaar menselijke twist waar het om ons eigen IK gaat. Jaag na de vrede en de heiligmaking zonder welke niemand de Heere zien zal. Het najagen van vrede en heiligheid is het bewijs dat wij kinderen van God zijn. Waar twist en strijd is, daar spruit een giftige plant op van bitterheid, die vruchten voortbrengt van van verwarring en beroerte, waardoor velen besmet en ziek worden.

Ezau had het teken van het verbond ontvangen, maar hij stelde een schotel linzen hoger dan het eerstgeboorterecht. Het genot van de linzen was vergeten toen vader Izak moest zegenen. Ezau wilde weer het eerstgeboorterecht, maar hij was te laat. Hij zocht wel een plaats van berouw met tranen, maar hij heeft die plaats niet gevonden.

In het oude verbond was het levensgevaarlijk om door ongeloof van de Heere af te wijken, hoeveel te meer onder de bediening van het nieuwe Verbond? Wij zijn niet gekomen tot de tastbare en zichtbare berg. Die openbaring van God was huiveringwekkend. Zelfs Mozes was vol vrees en beven.

Maar wij zijn gekomen tot de berg Sion, de stad van de levende God, het Hemelse Jeruzalem, met zijn vele duizenden engelen. Wij zijn genaderd tot Jezus, Wiens bloed betere dingen spreekt dan dat van Abel. Het bloed van Abel riep om straf en wraak, maar het bloed van Jezus roept om verzoening. Als Sinaï, de Wet ons doet beven, hoeveel te meer Sion, de stad van genade, die boven is?

De schrijver van de Hebreëen-brief ziet de gemeente voor zich waaronder zich velen bevinden, die het Woord van God wel horen en kennen, maar er niet onder buigen, er niet voor beven. Ze zijn onaandoenelijk en drijven langzaam af. Wie God maar laat praten, veracht Zijn Woord, veracht Hém.

De schrijver roept ons toe: Zie toch toe, dat gij Hem die spreekt niet veracht. Want als Israël het oordeel van God niet kon ontlopen, de God van Sinai, de Wet, waarin Hij Zijn wil openbaarde, Hoeveel minder wij, als we ons afkeren van Hem die uit de hemelen spreekt, het vleesgeworden Woord?

Nog eenmaal zal God niet alleen de aarde bewegen maar ook de hemel in het laatste oordeel. Dat wijst er op dat de geschapen dingen wankelbaar en vergankelijk zijn, opdat de onwankelbare dingen zouden blijven staan.

Waar het geloof inzinkt verdwijnt de heiligheid des levens. De gemeente tot wie de schrijver zich richt heeft als hoofdzonde inzinking, verslapping, dreigende afval en daardoor ontheiliging van het leven. Er volgen een reeks vermaningen om weer heilig te wandelen. Immers, het geloof zonder de werken is dood. Een levend geloof is een vruchtdragend geloof. Die vruchten zullen zichtbaar worden, doordat de broederlijke liefde die verstoort dreigt te worden, blijft.

Vergeet de gastvrijheid niet, het moet u niet gauw te veel zijn. Er zijn mensen die hun deur gesloten houden door allerlei bezwaren. Eigenlijk hebben ze hun hart voor God gesloten en daarin voor hun naaste. Ze onthouden zich een zegen die verborgen is in het weldoen. Sommigen hebben onwetend engelen geherbergd, denk aan Abraham en Lot.

Denk aan de gevangenen alsof je zelf gevangen bent. Ga niet ongevoelig voorbij aan hen die slecht behandeld worden.

Het huwelijk moet in ere zijn, want zij die deze instelling van God ontheiligen, die zal God oordelen. Wie niet heilig met het huwelijk omgaat, is een egoïst die het leven verwoest.

Laat ons doen en laten onbaatzuchtig zijn, laat de geldzucht ons niet te pakken hebben. Een waarachtig gelovig mens rekent niet in geld. De geldgierige is nooit tevreden omdat hij altijd bang is dat hij tekort komt. De gelovige heeft altijd goede moed, want hij zegt: De Heere is mij een Helper.

Het staat er niet best voor met ons geloof, als wij dat niet kennen. Het is een dood geloof, schijn, huichelarij.

In de gemeente van Rome werden ambtsdragers voorgangers genoemd. Zij gingen de gemeente voor in de prediking van het Woord en in oprechte wandel. Waarschijnlijk waren enigen van hen getrouw geweest tot in de dood. Vergeet hen niet, volg hun geloof en wandel na. Al wisselen de voorgangers, Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en tot in eeuwigheid. Houdt bovenal aan Hem vast en zie op Hem. Wees u bewust dat wij Hem rekenschap zullen afleggen.

Wij hebben een altaar, het volbrachte werk van Christus. Jezus heeft als Offerlam buiten de poort, buiten de heilige stad Jeruzalem, geleden. Het breken met de zonde betekend ook smaadheid lijden, uitgestoten worden uit de gemeenschap.

Wij hebben hier geen blijvende stad, hier zullen we ons nooit thuisvoelen. In een tijd van smaad om Christus wil moeten wij elkaar helpen en steunen, ook al kost het ons veel. In zulke offers heeft de Heere een behagen.

Ons wordt op het hart gedrukt onze voorgangers gehoorzaam te zijn, want zij zorgen voor ons zieleheil, en zullen eenmaal rekenschap afleggen van hun dienst. Wanneer wij dat niet doen, bemoeilijken we hun arbeid, waardoor zij niet meer met blijdschap kunnen zorgen, maar al zuchtende als onder een zware last.

Is geloven moeilijker dan vroeger?

De vraag of geloven tegenwoordig moeilijker is dan vroeger, is niet zo maar te beantwoorden met ja of nee.

In alle tijden zijn er veel meelopers geweest, die uit traditie lid van de kerk waren. Calvijn was niet bepaald optimistisch over het percentage ware christenen. Het lijkt erop dat God het altijd met minderheden heeft moeten doen. De profeten spraken ook over een overblijfsel, een rest. Elia dacht dat hij alleen was over gebleven om de Heere te dienen.

Jezus was eerst populair, omdat zij Hem zo weinig begrepen. Toen ze Hem echter beter begonnen te kennen, verlieten ze Hem. In tijden van vervolging is er veel afval. Het geloof zat niet zo diep dat men er alles voor over had. Er zijn ook mensen die jarenlang trouwe kerkgangers waren, maar ineens alles overboord gooien. Er zijn mensen die in voorspoed geloven, dat God zo goed voor ze is. Dan komen de tegenslagen, en ze raken hun geloof kwijt. Het was een geloof in een god die hen vanzelfsprekend op hun wenken moest bedienen. Er zijn ook mensen die God overbodig vinden, maar om Hem roepen als ze in de narigheid zitten. Als de bui over is kunnen ze het zelf weer af. De gelijkenis van de zaaier laat ons zien dat heel wat zaad van Gods Woord niet tot volle groei en vrucht dragen komt.

Daar komt nog bij dat we nooit over iemands hart kunnen oordelen of hij wel echt gelooft. Dat kan alleen God op rechtvaardige en barmhartige wijze. Wij kunnen wél zeggen: deze daad of houding is in strijd met het geloof door de liefde werkende.

De inhoud van de Bijbelse Boodschap is zo buitengewoon, zo verrassend en onverwacht, dat het ongelooflijk is. "Wie heeft onze prediking geloofd, en aan wie is de arm des Heeren geopenbaard?"

Israël is een weerspanning volk, leugenachtige kinderen die de zieners niet verdragen omdat ze de waarheid zeggen. Het volk wil aangename dingen horen. De inhoud van de Goddelijke Boodschap ligt niet in het verlengde van de mens. Werd Jezus niet uitzinnig genoemd? Velen zeiden: "Hij is bezeten en waanzinnig, waarom luistert gij naar Hem?" Festus zei tegen Paulus: "Je spreekt wartaal, je vele studie brengt je in de war".

De weerstand tegen het Evangelie van het kruis en de opstanding is altijd heel groot geweest. Zó groot, dat de Heilige Geest ons hart moet veranderen om te mogen geloven. Het is altijd onmogelijk geweest in de Boodschap te geloven zonder Gods Geest in ons hart.

Het schijnt dat onze ouders en grootouders niet zoveel moeite hadden om te geloven in de Boodschap van het Evangelie. In zekere zin is dat ook zo. Zij werden in mindere mate geconfronteerd met levensgrote problemen.

Allerlei geweld, vernietiging, natuurrampen, hongergebieden, onrecht in de wereld wordt op dramatische wijze in de huiskamer gebracht. De vraag, hoe kan God dat allemaal toelaten en grijpt Hij niet in is altijd gehoord, maar niet zo heftig en algemeen als tegenwoordig.

Er zijn problemen rond de Bijbel: de ouderdom van de aarde, schepping en evolutie, het ontstaan van het oude en nieuwe Testament, hóé we de Bijbel moeten lezen, enz. Vragen over abortes en euthanasie leefden vroeger niet.

Onze kinderen komen thuis met vragen die ons vroeger vreemd waren. Er zijn andere opvattingen over zondagsheiliging, eigendom, politieke en maatschappelijke structuren. Gaat het in het Evangelie om ónze eeuwige verlossing óf medemenselijkheid, om de Hemel óf de aarde, om de vergeving van zonde óf de zin van het leven? Zo zouden we door kunnen gaan om ons eraan te herinneren dat geloven tegenwoordig veel moeilijker is dan vroeger.

Vroeger had men eerbied voor hen die over ons gesteld waren, zij waren ambtsdragers die daardoor gezag hadden en gehoorzaamd werden.

De traditionele opvattingen over de Bijbel en de Persoon van Christus zijn achterhaald door nieuwe opvattingen, die als wetenschappelijk vaststaand worden verkocht.

Het schijnt dat de kerk in alle eeuwen én in alle opzichten niet veel van het Evangelie begrepen heeft, en dat nú pas het licht ontstoken is om de Bijbel te verstaan.

Wat moet een eenvoudig mens nu, die zelf niet in staat is al die werkelijke en zogenaamde wetenschappelijk ontdekkingen te beoordelen? Het schijnt wel dat men pas kan geloven wanneer men allerlei vakwetenschappen behoorlijk beheerst. Er blijft niets mee over van het woord van Christus: "Ik dank U Vader, Heere van Hemel en aarde, dat Gij deze dingen voor de wijze en verstandigen hebt verborgen, en aan de kinderkens geopenbaard, Ja Vader, want zo is het welbehagen geweest voor U".

Vroeger kregen we een pakket van geboden en verboden door de ouderen aangereikt. In vele gevallen wist je waar je aan toe was. Het gaf een gevoel van zekerheid en veiligheid, en het leverde een bepaalde levensstijl. Er was geen sprake van één levenspatroon, ieder had zijn eigen kring met stevige muren, meestal zonder venster, óf een enkel klein raampje naar de buitenstaanders.

Dat was niet zo bevorderlijk voor het opvoeden tot volwassenheid en mondigheid. Hierop moest wel een reactie komen, helaas al te veel gepaard met een doorslaan naar een ander uiterste. We leven in een 'wegwerp-maatschappij'. Inplaats van verstellen en repareren, gooien we weg en kopen nieuw. Niet omdat het versleten is, maar omdat we er op uitgekeken zijn.

Op geestelijk, zedelijk en sociaal gebied beleven we ook een 'wegwerp-cultuur'. Allerlei waarden en waarheden worden op de wilnishoop gegooit, ook al zijn ze niet versleten, we zijn er op uitgekeken.

De klappen die het gevoeligst zijn aangekomen, treffen we aan bij enkelingen, kerken en groepen, waar de mensen sterk geloofden in het standaard-pakket waarheden, waarden, geboden en verboden. De onzekerheid en angst zijn het grootst waar men voor kort houvast had aan een vaststaand leer-gebouw, hecht en degelijk doortimmerd en gemetseld.

Het gevaar is immers het grootst waar men rust gevonden heeft als klein theologje, dan als gelovige in de levende Heere Jezus Christus. Men kon beter overweg met debatteren over beginselen, dan in het getuigen van de Heere Jezus Christus. Vaste overtuiging in beginselen gaan dikwijls gepaard met innerlijke onzekerheid aangaande de persoonlijke verhouding tot God.

De eerste christenen leefden nog in een voor-theologische periode, maar geloofden sterk in de levende Heere. Een theologisch antwoord valt heus niet altijd samen met een geloofsantwoord.

Tegenover het 'wij weten' en 'ik weet' van de Reformatie (omdat Gods Geest getuigt met onze geest) werd door de contra-reformatie de 'ootmoed' van het leven tussen hopen en vrezen gesteld.

Geloven als slechts toestemmen en napraten is als het aantrekken van een jas, maar het raakt het hart niet als eigendom. Daarbij moeten we wel bedenken dat de H. Geest niet te binden is door verkeerde theologische formules. Een mens kan beter in het geloof ervaren, dan in zijn leer.

Het is niet hoogmoedig om te geloven dat je een kind van God bent. Het zou hoogmoed zijn, wanneer de zekerheid gegrond is in eigen deugdzaamheid, trouw, geloof, hoop en liefde. Het is ootmoedig om ondanks het onvolmaakte van heel ons leven tóch zeker te geloven dat Gods genade groter is dan onze schuld. Als onvolmaakte gelovigen zullen we altijd blijven zoeken, maar vanuit de zekerheid dat wij in Christus gevonden zijn door God.

Het is heel moeilijk te geloven wanneer het geloofspakket de plaats heeft ingenomen van Christus, Die Zijn Geest in onze harten wil uitstorten.

Wij moeten goed begrijpen dat theologie een wetenschap is, en als alle wetenschappen vele vraagtekens en vele onopgeloste problemen kent. Alle kennis op wetenschappelijk gebied, ook theologie, is onvolmaakt, maar deze onvolmaakt-hed hoeft ons geloof niet te ondermijnen. De zekerheid van het geloven leeft niet bij de gratie van de wetenschap, (hoewel er een relatie is) maar bij de genade van de H. Geest. Wij moeten terugkeren naar de Bron, Christus. We moeten weer leren uit de Bron te drinken, inplaats van over de Bron te praten en te discussiëren

Hoewel de theologie belangrijk en nodig is, toch is zij vergeleken met het leven uit het geloof, niet zo veel meer dan een vrijetijds-besteding. Dit heeft niets te maken met geringschatting van de theologie, maar met haar op de juiste plaats te zetten.

Wanneer je in verschrikkelijke grenssituaties hebt verkeerd, ervaar je scherp het verschil tussen theologische-en geloofs-zekerheid. "Want allen die door de Geest van God geleid worden, zijn zonen van God. Wij hebben niet ontvangen een geest van slavernij om opnieuw te vrezen, maar we hebben ontvangen de Geest van het zoonschap, door Wie wij roepen: Abba, Vader. Wie deze zekerheid ervaart als werkelijkheid valt niet zo gauw om door onoplosbare problemen.

Wanneer wij de H. Geest bedroeven en leven naar het vlees inplaats van naar de Geest, ontstaan er vraagtekens. Gezond leven, gezonde verhoudingen tussen ons en God, tussen ons en de naaste, vormen een blijmoedig uitroepteken. Veel vraagtekens mogen gerust vraagtekens blijven als ze behoren bij ons onvolmaakte leven. Maar er zijn ook vraagtekens die het gevolg zijn van het feit, dat geloof, hoop en liefde niet goed functioneren. Dan zijn het geen louter intellectuele problemen, maar problemen van ons hart. Hier helpt geen uitsluitend verstandelijke oplossing of een heleboel redeneren, maar bekering, verandering van hart. Praten over de Bron helpt niet, wél drinken uit de Bron.

Niemand is naar lichaam en ziel 100% gezond. Maar een levend geestelijk leven, gemeenschap met God, zal ons zeker bewaren voor allerlei geestelijke infecties. De inhoud van Gods Woord moet ons overweldigen, moet het voor het zeggen hebben in ons leven, moet gezag over ons uitoefenen. Daarom moet het Evangelie in ons leven nú en hiér gelijk krijgen. Met dit Evangelie staan wij sterk én kwetsbaar in de wereld, getuigen kunnen wij, bewijzen niet.

De gode Herder zegt tegen vissers die geen theologen waren, en nog nooit college gelopen hadden in gesprekstechniek, sociologie of psychologie: Gij zult Mijn getuigen zijn van wat gij gezien en gehoord hebt. Dat horen en zien houdt meer in dan uitwendig horen en zien. In deze kwetsbare positie maar met de belofte van de H. Geest gaat de kerk de wereld in. Jezus zei niet: gij zult Mijn debaters zijn, die alles kunnen bewijzen, óf gij zult Mijn theologen zijn. Nee: gij zult Mijn getuigen zijn.

Het medicijn tegen twijfel, lauwheid en onverschilligheid is en blijft het doorleefde geloof, dat door de liefde werkzaam is. Zo ontdekken wij steeds meer de gemeenschap der heiligen, die niet alleen over alle plaatsen en dwars door kerken en groepen gaat, maar ook in alle tijden openbaar wordt. Het is een leven in de onverdiende liefde van God in Christus Jezus.

Men hoort en leest vaak de bewering dat er geen directe liefde bestaat tot God en Jezus Christus, dan alleen een indirecte liefde via de mens in nood. Inderdaad zegt Jezus, als wij de hulpbehoevenden liefhebben en helpen, Hem liefhebben. "Voorzover gij dit aan één van Mijn minste broeders hebt gedaan, hebt gij het Mij gedaan". Het is duidelijk dat onze liefde tot Jezus niets te betekenen heeft, als die niet loopt over de ellendigen. Johannes zegt kras: als wij beweren dat wij God liefhebben, en tegelijk de broeders niet liefhebben, dan zijn we leugenaars. Hoe kan ik mijn broeder die ik zie niet liefhebben, en God Die ik niet zie wél? De liefde tot God is ook liefde tot de naaste, dat verteld ons de Wet. Waar de liefde van God is uitgestort in ons hart, hebben wij Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. Dan hebben wij ook onze naaste lief. Het geloof in de Heere Jezus Christus draagt vrucht!

Waar hebben wij zwakke rietstengels meer behoefte aan dan aan zekerheid. Wij moeten ons echter bewust zijn, dat de zekerheid omtrent de diepste werkelijkheid niet bewezen kan worden, maar dat we een zekerheid hebben in Christus onze Heere. Het is het getuigenis van de H. Geest in ons hart, dat sterker is dan alle problemen en twijfels. Geloven is 'tóch' en 'nochtans' zeggen. Voor de gelovige is dat de laatste zekerheid die niet voor discussie vatbaar is. Als alle schijn tegen is zegt het geloof met Paulus: "Wij weten". Aan het geloof gaat God vooraf, Die Zich openbaart. Het geloof scheidt niet de inhoud van het geloof, maar God in Christus. Christus is het Begin en de Voleinder van het geloof. Hoe sterker God in Christus op ons toetreedt, des te sterker is de zekerheid van binnen, des te rijker de ervaring en bevinding.

Geloven is een zeker weten en een vast vertrouwen, het geloof is vertrouwend van aard, al wordt het geloof aangevochten, en heeft niemand een volmaakt geloof. Het is op aarde alles ten dele. Toch moeten wij konstateren dat een vanzelfsprekende zekerheid waar de verwondering uit is, een teken is van oppervlakkigheid. Het is de vraag of er dan sprake is van geloofszekerheid. Is het niet meer dan een dogmatische overtuiging die arm is aan ervaring, en geen vruchten draagt? Dan is het een 'napraten' zonder innerlijke aansluiting aan de inhoud van het geloof. Een geloof dat nooit aangevochten wordt door twijfel, is dood. Het ware geloof doet ervaringen op met God, met zichzelf, met de naaste, met de wereld, met het verleden, het heden en de toekomst. Het geloof bevindt uit ervaring dat Gods beloften ja en amen zijn. Het geloof brengt ons onder de verlossende heerschappij van de H.Geest, de Geest van Christus. Geloof zonder ervaring en bevinding is een dood geloof.

De inhoud van de Boodschap komt van Gods kant. Niet het geloof van de gemeente scheidt de Verlosser, Jezus Christus, maar omgekeerd. Hij scheidt door Zijn Geest en Woord de gemeente. Hij roept het geloof, het vertrouwen wakker. De gelovige klampt zich vast aan Christus, als ziende de Onzienlijke. De apostelen hebben door de uitstorting van de H. Geest zó diep geloofd, dat dit geloof, een doorleeft geloof, tegelijk ervaring was en nieuwe ervaringen opriep. Jezus begint niet met het bevel: evaart, maar, geloof. Aan de geloofservaring gaat de verkondiging vooraf, nooit andersom.

Dikwijls zal men onwettig gebruik maken van teksten uit Gods Woord, niet opzettelijk of bewust. De duivel doet het bewust en opzettelijk. Het Woord van God is niet gegeven om God te verzoeken, maar om gelovig een beroep te doen op Gods trouw. Zelfs als de satan ware woorden spreekt dan liegt hij nog. De mens die ware dingen zegt uit het Woord van God moet dit terecht en wettig doen, met zuivere en oprechte motieven.

Wanneer men spreekt met mensen die jaren lang, ondanks de duizenden preken die ze gehoord hebben, in het duister blijven, dan antwoordt men: ja, maar het moet je gegeven worden; met een gestolen geloof gaat een mens voor eeuwig verloren; het moet de Heere behagen om over te komen; je kunt er zelf niets aan toe brengen; enz. Deze redenering wordt gestaad met een aantal teksten om te bewijzen dat het geloof gegeven is en niet genomen moet worden. Het geloof is toch een gave van God.

En inderdaad, wie zal durven ontkennen dat de H.Geest in ons hart het geloof moet werken, en dat het geloof een gave Gods is. Men zegt ware dingen, alleen misbruikt men deze waarheden. Want ze zijn niet gegeven om passief af te wachten totdat het de Heere behaagt om het geloof te schenken, Gods Geest behaagt het altijd om ons Zijn gaven te schenken. Maar wij kunnen de H. Geest bedroeven en tegenstaan, we kunnen ons hart dichtslaan

In de brief aan de Efezieërs zegt Paulus: "want door genade zijt gij zalig geworden, door het geloof, niet uit uzelf: het is een gave van God; niet uit de werken, opdat niemand roeme". Paulus herinnert de gemeente eraan dat zij niet behouden is door de werken der wet, maar door het geloof. Het geloof in Christus is de enige weg tot behoud. Er valt niet te roemen in onze prestaties. Maar we moeten ook niet gaan roemen in de prestatie van ons geloof. We mogen niet zeggen: "Kijk eens hoe vroom wij waren om Gods Heil te geloven". Nee, het geloof is een gave van God, het moet je inderdaad gegeven worden. Dan valt er ook niets te roemen in de mens, ook niet in de gelovende mens, nog in de ervarende en bevindelijke mens. Wie roemen wil, roeme in de Heere. Luther zegt ergens: Wanneer een bedelaar zijn hand uitstrekt om een goudstuk te ontvangen van de koning, dan gaat hij niet roemen over zijn hand, maar over de milde koning.

Het enig-wettige gebruik van deze tekst is, alleen roemen in Gods genade omdat zelfs het geloof gegeven is. Het paradoxale is altijd de spanning waarin Gods Woord ons brengt, om te leven tussen twee polen. Aan de ene kant, het geloof is een gave, aan de andere kant, het geloof is een bevel. Het Woord van God en onze Heere Jezus is met macht: "Bekeer u, en laat uw zonden afwassen. Geloof in de Heere Jezus Christus".

In die spanning moeten wij blijven leven. Wie gaat ontspannen offert de ene waarheid op aan de andere, waardoor het verstand rust krijgt, maar het is de rust van het graf. Het is levensgevaarlijk om alleen de waarheid dat het geloof een bevel is over te houden. 8

Want dan is de mens er wel, maar God als Bron van alle goed is er niet meer. Het is ook gevaarlijk als wij zo ontspannen dat wij alleen het geloof als gave overhouden, want dan is de levende God een grillig noodlot geworden, en de mens een marionet.

Paulus zegt dit tegen mensen die al geloven, niet tegen ongelovige heidenen. In Filippenzen zegt hij: "Werkt uws zelfs zaligheid met vreze en beven; Want het is God Die in uw werkt, beide het willen en werken naar Zijn welbehagen". Wie deze woorden met menselijke logica bekijkt, zegt: "dat is onzin, hoe kan men zeggen: doe het zelf met alle ernst en kracht, want het is God Die het doet. Het één is waar óf het ander, omdat het één het ander uitsluit". Wij zijn mensen van of...óf, wij verdragen zo moeilijk de spanning van én..én. Het blijkt dat in de geschiedenis van de theologie als in de prediking als in de godsdienstige ervaring, dat velen deze spanning niet verdragen, en in een schijnbare logoca op hol slaat met de één od de andere waarheid. De echte spanning en het echte leven is eruit.

Het is vanzelfsprekend dat één mens in zijn korte leven al die schatten die in Christus verborgen zijn, niet kan bevatten, niet kan uitputten, niet kan ervaren. Paulus spreekt over de veelkleurige wijsheid van God. De gelovige met alle heiligen samen zouden pas in staat zijn te vatten hoe groot de breedte, lengte, hoogte en diepte is, en te kennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat zij vervuld worden met alle volheid Gods, (Efeze 3;14-21.)

Wij kunnen genieten van de stralen van de zon op de plek waar wij ons bevinden. Wij bevinden ons niet op alle plekken van de aarde. Die waarheid kunnen we ook misbruiken om eigenmachtig ons te stellen boven Christus, en alleen datgene van Gods Heil te halen wat ons aanstaat. Op die manier onderwerpen wij Christus aan een examen. Wij geven Hem hier een voldoende en daar een onvoldoende. Elk mens is beperkt in gaven, aanleg, opvoeding, tijdgebondenheid en ervaringen. Niemand kan alle aspecten van het Evangelie ontdekken, laat staan ervaren. Er blijft heel wat verborgen waar wij niet aan toe zijn. Wij moeten soms in bijzondere omstandigheden terecht komen voordat bepaalde facetten van het Evangelie aktueel voor ons worden. De stoot daartoe kan zijn; diep ingrijpende en schokkende ervaringen, verrassingen, een bepaalde tijdgeest, psychologische of sociologische ontdekkingen en zoveel andere factoren. Dit alles is echter geen vrijbrief om met opzet onze godsdienstige ervaringen te versmallen en te verschrallen doordat wij eerst de inhoud van de Heilsboodschap en de betekenis van Jezus Christus hebben versmald en verschraald. Het Evangelie kan uitsluitend tot een innerlijke zielezaak, maar ook uitsluitend tot een maatschappij-kritische en politieke zaak gemaakt worden. Men kan opgaan in mystiek en moraal, of in de hedendaagse tijdgeest. Dat wil niet zeggen dat de tijdgeest en de aktuele problemen ons niets te zeggen hebben, en dat wij in een onvruchtbaar conservatisme ons buiten de werkelijkheid mogen opsluiten, of mogen vluchten in de overgeestelijke innerlijkheid. Men kan voor de wereldproblemen vluchten in de innerlijkheid van 'de ziel met God', maar ook vluchten voor God en zichzelf in grote wereldproblemen. Wie eerlijk de Bijbel leest en open luistert naa het Evangelie zal geen gelegenheid krijgen te ontsnappen, maar zal moeten erkennen dat Jezus Christus voor alle aspecten van het leven is, zowel persoonlijk als gemeenschappelijk.

Elke preek is uiteraard eenzijdig, en bepaalde situaties roepen ons om een bepaalde kant van het Evangelie te vertolken, maar de totaliteit van de prediking mag niet eenzijdig zijn. Want dan doen wij aan Christus, de nood van de kerk en van de wereld tekort.

Hij is ons geven tot rechtvaardiging, heiliging en een volkomen verlossing. Hij wil álles betekenen voor ons, dat hoort allemaal bij elkaar. Het één los van het ander is ziek. Het is niet toevallig dat Paulus het antwoord op het Evangelie in drie woorden uitdrukt: geloof, hoop en liefde. Wie allen oproept om in geloof de genadige verzoening te geloven drijft de mensen in een onvruchtbaar egoïsme. (Als ik maar geloof dan kan ik verder mijn eigen gang gaan.) Wie alleen de liefde predikt brengt de mens in zelfgenoegzame of ontmoedigende werkheiligheid en moralisme. Wie alleen de hoop op de wederkomst van Christus naar voren brengt, die heeft er geen oog voor dat wij nog op de aarde zijn en niet in de Hemel.

Geloof, hoop en liefde horen bij elkaar, de meeste van die drie is de liefde.